

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-252

06.11.2020

Прем'єр-міністру України

ШМИГАЛЮ Д.А.

Шановний Денисе Анатолійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит групи народних депутатів (Криворучкіної О. В. та інших, всього 3 депутата), оголошений на засіданні Верховної Ради України 6 листопада 2020 року, для розгляду і надання відповіді авторам запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 3 арк. у 1 прим.

З повагою

Дмитро РАЗУМКОВ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

№ 24799/7-2020/171439

" 30 " Вересня 20 20 р.

Прем'єр-міністру України
Шмигалю Д.А.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо необхідності
усунення дискримінації у
пенсійному забезпеченні
громадян, безпосередньо
зайнятих на підземних
і відкритих гірничих роботах*

Шановний Денисе Анатолійовичу!

Звернення громадянина висвітлює ситуацію, що склалася навколо пенсійного забезпечення громадян, що безпосередньо зайняті повний робочий день на підземних і відкритих гірничих роботах (включаючи особовий склад гірничорятувальних частин) з видобутку вугілля, сланцю, руди та інших корисних копалин, на будівництві шахт і рудників та в металургії.

Вищенаведена категорія працівників має право на пенсію незалежно від віку у випадку зайнятості на такого виду роботах не менше 25 років.

Список робіт і професій, що дають право на пенсію незалежно від віку, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 31.03.1994 № 202 (далі – Постанова КМУ № 202).

Також, ст. 114 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» допускає проведення зарахування до 25-річного стажу періоди роботи в особливо шкідливих і особливо важких умовах за Списком № 1 виробництв, робіт, професій, посад і показників на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці, зайнятість в яких повний робочий день дає право на пенсію за віком на пільгових умовах.

За інформацією Міністерства соціальної політики України, ним спільно із Пенсійним фондом України було погоджено (до внесення необхідних змін до статті 114 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування») застосування органами Пенсійного фонду України Роз'яснення Міністерства соціального забезпечення України від 20.01.1992 № 8 «Про порядок врахування трудового стажу, що дає право на пенсію незалежно від віку працівникам, безпосередньо зайнятим повний робочий день на роботах,

передбачених статтею 14 Закону України «Про пенсійне забезпечення»» (далі – Роз’яснення) при призначенні пенсій відповідно до частини третьої статті 114 Закону.

Відповідно до змісту Роз’яснення, працівникам, зайнятим на підземних роботах та в металургії, які мають не менше 10 років стажу роботи, що дає право на пенсію незалежно від віку у відповідності зі статтею 14 Закону України «Про пенсійне забезпечення», але не відпрацювавши повного стажу, передбаченого зазначеною статтею Закону, пенсія незалежно від віку може призначатися при наявності не менше 25 років стажу підземної та в металургії роботи із зарахуванням до нього:

- кожного повного року роботи гірничим очисного забою, прохідником, забійником на відбійних молотках, машиністом гірничих виймальних машин, сталеваром, горновим, агломератником, вальцювальником гарячого прокату – за 1 рік роботи 3 місяці;

- кожного повного року роботи, передбаченої у відповідних розділах Списку № 1 виробництв, робіт, професій, посад і показників, які дають право на пільгове пенсійне забезпечення, – за 9 місяців».

Обґрунтовуючи відмову громадянину у призначенні пенсії відповідно до частини третьої статті 114 Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування», Міністерство соціальної політики України та Пенсійний фонд України наводили позицію, що врахування до 25-річного підземного стажу роботи в особливо шкідливих і особливо важких умовах праці передбачено за умови, якщо особа відпрацювала не менше 10 років на провідних професіях під землею (робітники очисного вибою, прохідники, вибійники на відбійних молотках, машиністи гірничих виймальних машин).

У свою чергу, Роз’яснення взагалі не передбачає у якості обов’язкової умови необхідність наявності десятирічного періоду роботи виключно на провідних професіях під землею для зарахування до 25-річного підземного стажу періоду роботи в особливо шкідливих і особливо важких умовах за Списком № 1

Як було встановлено, при прийнятті рішень про відмову у призначенні пенсії відповідно до частини третьої статті 114 Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування», органи Пенсійного фонду України керуються не лише Роз’ясненням, але і положеннями листа Мінсоцполітики від 03.01.1997 № 02/3-07, яким встановлено дискримінаційне тлумачення Роз’яснення у бік звуження кола працівників, що мають право на пенсію відповідно до частини третьої статті 114 Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування».

Так, згідно листа Мінсоцполітики від 03.01.1997 № 02/3-07, основною умовою для взаємозаліку пільгового трудового стажу відповідно до роз’яснення Міністерства соцзахисту населення України від 20.01.1992 № 8 є наявність 10-річного стажу роботи в провідних професіях, передбачених статтею 14 Закону України «Про пенсійне забезпечення».

У той же час, ані положення Роз’яснення, ані стаття 114 Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування» не містять такої умови.

У зв’язку із чим вбачається дискримінація за ознакою виду професії особи під час вирішення питання наявності або відсутності права на

призначення пенсії за статтею 114 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Наголошуємо, що працівники провідних професій (робітники очисного вибою, прохідники, вибійники на відбійних молотках, машиністи гірничих виймальних машин) та працівники професій, зазначених у Постанові КМУ № 202, відповідно до закону мають однакове за змістом право на призначення пенсії за статтею 114 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Відповідно до ст. 24 Конституції України, не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

У відповідності до ч. 2 ст. 6 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», форми дискримінації з боку державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, юридичних осіб публічного та приватного права, а також фізичних осіб, визначені статтею 5 цього Закону, забороняються.

У зв'язку із вищезазначеним, відповідно до ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України», та з метою усунення дискримінації у пенсійному забезпеченні громадян, безпосередньо зайнятих на підземних і відкритих гірничих роботах, –

ВИМАГАЄМО:

1. Вжити заходи щодо недопущення дискримінації Пенсійним фондом України та його територіальними органами громадян за ознакою виду професії при вирішенні питання призначення пенсії громадянам за статтею 114 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» шляхом зобов'язання відступу від застосування листа Мінсоцполітики від 03.01.1997 № 02/3-07 та неухильного дотримання положень Роз'яснення Міністерства соціального забезпечення України від 20.01.1992 № 8 «Про порядок врахування трудового стажу, що дає право на пенсію незалежно від віку працівникам, безпосередньо зайнятим повний робочий день на роботах, передбачених статтею 14 Закону України «Про пенсійне забезпечення»».

2. Застосувати позитивні дії шляхом зобов'язання Пенсійного фонду України щодо призначення, нарахування та виплати пенсії громадянину з моменту подання заяви про призначення пенсії незалежно від віку за ч. 3 ст. 114 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Народний депутат України

О.В. Криворучкіна
(посв. № 247)

Народний депутат України

Ю.В. Корявченков
(посв. № 248)

Народний депутат України

В.В. Захарченко
(посв. № 246)